

Hepimizin Ramazan hatıraları yanında şavkı yüreğimizi aydınlatan bir başka yıldız anı aşuredir. Artık giderek eski kuşakların damak zevklerine hitap eden bu tatlı, yeni nesiller için yağlı kremalı pastalar yanında sınıfta kalsa da. Anadolu insanının, İstanbul yaşayanının vazgeçemediği bir lezzet yine de. Benim için aşure demek mutlu ev kadınlığının bir göstergesi. Hani sanki Allah'ım sana şükürler olsun yavrularım ve yârimle yuvamda çok mutluyum mesajını okuduğum bir teşekkür yemeği. Bunalımlı sıkıntılı depresyonda olan kadının başarabileceği bir eylem değil aşure.

Öyle ya şu teknoloji canavarına karşın mutlu ev kadınları hâlâ aşure gibi meşakkatli bir tatlıya iki gün gibi uzunca bir vakit ayırabilmekteler. Akşamdan ıslatılan nohut ve fasulyenin keyfini beklemek her kadının harcı değildir. Titiz grubun temizlik uğruna iyice abarttığı yıkama seanslarından sonra, malzemenin birbirine renk vermemesi için her birinin ayrı ayrı pişirilip ana dinamik buğdaya katılması sabır taşı olanların işi. İşin mahallenin diline düşme tehlikesi ayrı bir endişe kaynağı. Kıvamı tutturamama korkusu ya beton gibi kalın ya da sulu aşure ile anılmak yemeklerine söz söylenmesine dayanamayanların ayrı bir kâbusu. Yine de çalışan bayanların imrendiği bir gelenek. Hatta gıpta ettiği. Ah n'olaydı ben de çalışmak zorunda olmayıp evimde minderim üzerinde kıvrılıp örgü örüp mutlu ev kadınları gibi aşure pişirip mahalleye dağıtaydım diyenleri çok işittim. Akşam vardiyalarından yorgun dönüp kendisini bir çuval gibi yatağa bırakıp parmağını kaldırmaya hâli olmayanların aşure pişirme mutluluğuna özendikleri çok açık bir hakikat...

Bilhassa anne hatıralarına bağlı vefalı kızların olmazsa olmazlarından bu yemek. Gidin Anadolu'ya her yanda ayrı bir renk ve rayiha ile karşınıza çıkar. Not verenlerinin bol olduğu platformda ilk eşik temizliktir. Aşurenin kimden gelip kimin pişirdiği en önemli referanstır. Eğer temizliği ile nam salmış bir hatun kişinin ise dakikasında kaşıklanarak not pekiyesinden verilmiştir. Pasaklı diye adı çıkmış bir hatunun ismi geçmişse, isterse en pahalı malzeme kullanılsın çöp tenekesine yollanma akıbetinden kurtulamayacaktır.

Orta Anadolu pekmezle pişirmekte aşureyi... Üzümün mayhoş tadı aşureye ayrı bir tad verirken, Elazığ'da sütle ve kabukları çıkarılmış bademle pişirmekteler.

Kuru ve yaş meyvelerle Yaradan'a şükür mesajı verilen aşurenin piştiği ay olan Muharrem de bir mutluluk ayı. Çünkü ilk insan ve ilk peygamber olan Hz. Âdem'in tövbesinin kabul olması da bu aya rastlar. Bugün aşure pişiren kadınlar bu kadim hatırayı bir daha yâd ederler. Yine bir kadın olan Hz. Havva ile Hz. Âdem'in yedikleri yasak meyve yüzünden cennetten çıkarılıp sonra affedilmelerini kutlar gibi incirleri kayısıları aşureye doğrarlar. Muharrem ayı ile ilgili hangi peygamberin anısı yoktur ki. Hz. Nuh'un bağlıları ile birlikte tufandan kurtulup gemisi ile Cudi dağında selamete ermesi de bir kurtuluş vesilesidir. Hem bu kez kadınların hemcinslerinden biri olan Nuh'un karısı döneklik etmiş eşinin yanında olmamış, Sen mi Nuh, senin gibi yoksul ve dar görüşlü bir insan bizim gibi soylu ve ileri görüşlülere şu ağaç parçaları ile tutturduğun komik geminle kurtaracaksın, diye alay etmiştir. Nuh Aleyhisselam hayat arkadaşının yaptıklarına hüznülense de bağlılarını tufandan kurtarıırken yiyecek olarak yanına her nimetten biraz almıştır. İşte yüzyıllardır kadınlar her aşure pişirdiklerinde biraz da bu hatırayı yaşarlar. Bugün mutlu ev kadınları, eşi tarafından yalnız bırakılan Nuh'un hüznünü dağıtmak için onun yanına aldığı nimetleri bir kez daha anımsayıp gülümseyerek bir selam gönderip karıştırırlar aşureyi.

Hz. İbrahim'in Nemrud'un ateşinden kurtuluş vakti de bu aya rastladığından ateşte pişen aşure daha bir anlam yüklenir. Hz. Musa ve kavminin Firavun'un zulmünden kurtulmalarının bu ayda cereyan ettiğini bilen için ayrı bir zafer tadı verir aşure. Bir başka çok sevilen peygamber olan Hz. Eyyub'un hastalığının bu ayda şifa bulduğunu da unutmaz hatıralar sağanağına tutulanlar. Eyyub denince herkes hanımı Rahmeti de hatırlar. En ağır hastalığında eşini yalnız bırakmayan

Mutluluk Yemeği Aşure

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Cuma, 17 Mayıs 2024 10:44 -

bu kadının eşı iyileştiğinde yaşadığı sevinci yansıtır adeta aşure kazanı. Aşure ayı olan Muharrem Hicri takvimin başlangıcıdır. Şehrullah olarak bilinir bu ay. Peygamberimiz de, Ramazan'dan sonra en sevaplı oruç ilâhî ay olan Muharrem de tutulandır buyurmuştur. Ne ki, Sevgili Peygamberimizin torunu Hz. Hüseyin bu ayda şehid edilmiştir. Onun katli bu mübarek aya düşmüş bir kara lekedir. Kerbela tarihin en acıklı, en hüzünlü, Müslümanları bin parçaya bölen dramatik bir hadisedir. Peygamberimizin öptüğü o yüz, o saçlar, o baş yerlerde sürüklenmiştir. Hâlâ yürekler bu acı hatıraya dayanmakta güçlük çekmektedir.

Mine Alpay Gün

2 Şubat 2007 Cuma / Milli Gazete